

Inovační vouchery

Tomáš Pitner, FI MU a Jan Pavlovič,
CTT MU

1 Kdo zaplatí aplikovaný výzkum?

V posledních letech se hodně mluví o reformě vědy směřující k podpoře inovací, tedy procesu, kdy z nápadů vznikají produkty přinášející zisk. Viditelným výsledkem je vyšší podpora aplikovaného výzkumu prostřednictvím nových grantových struktur, jako je Technologická agentura ČR (TAČR), v očích řady vědců spatřovaná spíše jako nepřímá podpora firem a nikoli vysokoškolské vědy. Ucházet se rovnou o velký projekt typu TAČR navíc není pro vysokoškolské pracoviště vůbec triviální a vyžaduje průmyslového partnera s delší zkušeností ze vzájemné spolupráce a velkou vzájemnou důvěrou.

Bariér bránících rozběhu inovační spolupráce mezi vysokou školou a firmou je ale více. Je známým faktem, že nejvíce inovací vzniká v menších firmách, často zakládaných studenty právě proto, aby zhodnotili vlastní nápad. V Česku ještě léta potrvá, než budeme mít kromě nápadů také rizikový kapitál, který do takových firem do začátku investuje. Proto to bez veřejných zdrojů jde zpočátku špatně.

V rozpačité situaci ohledně spolupráce s výzkumnými institucemi ale stojí i firmy větší a kapitálově silné, které s vysokou školou spolupracovat chtějí, nemají ale dosud žádné zkušenosti ani dostatečnou důvěru ve funkčnost spolupráce. Všem těmto zájemcům se město Brno snaží v posledních dvou letech pomoci programem tzv. *inovačních voucherů* [1], který nabízí úhradu za inovativní služby poskytnuté vysokou školou firmě.

2 Přihlášky a výběr

Program voucherů je vyhlášen jednou ročně prostřednictvím *Jihomoravského inovačního centra* (JIC), vloni trval sběr žádostí do 25. září, letos končil již 17. června. Informace o výzvách najdete vždy na webu [1].

Proces je výrazně méně administrativně náročný než běžné grantové programy. Firma se dohodne

s konkrétním týmem na vysoké škole (ne libovolné; součástí výzvy je seznam zapojených škol a ústavů Akademie věd) a zformuluje objednávku služeb pro podporu inovací. Předmět inovace není shora nijak dán ani omezen, záleží na dohodě obou stran – firmy a výzkumného pracoviště. Návrh je skutečně jednoduchý, postačí 1 strana A4 textu návrhu + rámcový rozpočet projektu. Výzva shora omezuje finanční objem zakázky – letos 200 tis. Kč, z čehož firma musí sama vložit 25% a zbylých 75% (tedy max. 150 tis.) dává město Brno. Jedna společnost smí v jedné výzvě požádat o nejvýše jeden inovační voucher. Na Masarykově univerzitě pomáhá s administrativou, ale i s vyhledáváním příležitostí a s formulací návrhů *Centrum pro transfer technologií*.

JIC na podaných žádostech prověří kritéria přijatelnosti, jež mohou návrh vyřadit kvůli nedostatku inovativnosti nebo pro nesplnění kvalifikačních předpokladů (např. v letošním roce byla podpora omezena na podnikající právnické osoby vč. družstev; živnostníci se účastnit nemohli). Vyhovující návrhy jdou následně do slosování. Vylosovaní příjemci – firmy – uzavřou v dané lhůtě (např. letos od konce června do října) s partnerským univerzitním týmem smlouvu, kde je plnění podrobně rozepsáno vč. plateb a časového rámce, který je sice v zásadě na dohodě firmy a výzkumného týmu, ale je současně ohraničen podmínkami výzvy. Letos vybrané vouchery musí být v každém případě hotové do června 2011 a firmám s dosud neukončenými projekty se nedovoluje podávání žádostí v dalším kole.

Podle dělby zodpovědností uzavírá smlouvu s firmou příslušné hospodářské středisko (HS) univerzity – tzn. fakulta, samostatné centrum nebo ústav, kde působí řešitelský tým. Dané hospodářské středisko zakázku následně garantuje. Dílčí vnitřní subdodávky od jiných ústavů a fakult jsou nicméně možné a v případě, že partnerských HS spolupracuje více, řeší se další vnitrouniverzitní smlouvou nebo sérií smluv na řešení projektu.

3 Zapojení MU v oblasti IT

Na Fakultě informatiky a Ústavu výpočetní techniky bylo v minulém (prvním) kole řešeno prostřednictvím voucherů několik projektů zaměřených na inovace v oblasti správy dokumentů (práce s novými formáty MS Office, vyhledávání v úložištích, metadata), dále byl podpořen systém Takeplace.eu poskytující kompletní servis pořadatelům odborných akcí, byly prováděny procesní analýzy menší firmy. Do procesu se letos zapojují i větší společnosti jako Microsoft a Aponia. V letošní výzvě uspěly z MU v oblasti IT konkrétně tyto projekty:

- *Návrh a implementace pokročilých funkcí pro komplexní systém podporující organizaci odborných akcí.* Žadatel: ACEMCEE, s.r.o., poskytovatel znalostí: FI MU, tým Tomáše Pitnera;
- *Metodiky a standardy pro postupy bezpečnostních týmů CSIRT.* Žadatel: AdvaICT, a.s., poskytovatel znalostí: ÚVT MU, oddělení bezpečnosti datové sítě;
- *Studie portovatelnosti mobilních aplikací v jazyce C na platformu Android.* Žadatel: Aponia Software, s.r.o., poskytovatel znalostí: FI MU, laboratoř Lasaris;
- *Adresářový systém pro integraci heterogenních videokonferenčních prostředí.* Žadatel: AV MEDIA, a.s., poskytovatel znalostí: ÚVT MU;
- *Optimalizace a evaluace algoritmů pro inhibiční zóny antibiotik.* Žadatel: LABMEDIASERVIS, s.r.o., poskytovatel znalostí: Mikrobiologický ústav LF MU;
- *Studie využitelnosti technologií MS Azure v oblasti enterprise integrace.* Žadatel: Microsoft, s.r.o., poskytovatel znalostí: ÚVT MU, tým Lukáše Rychnovského;
- *Transformace účtovacího modelu u inteligentních výdejních automatů.* Žadatel: PETROV Group, s.r.o., poskytovatel znalostí: ÚVT MU, tým Lukáše Rychnovského;
- *Analýza standardů a současného vývoje v oblasti Complex Event Processing.* Žadatel: MycroftMind, a.s., poskytovatel znalostí: FI MU, tým Tomáše Pitnera.

4 Závěrem

Inovační vouchery se ukazují jako vhodná, administrativně nenáročná cesta, jak podpořit nejen zaběhlou spoluprací s firmami, ale především vzájemného poznávání, neboť prostředky třetí strany eliminují nedůvěru ze strany firem a případná rizika. *Rižská deklarace o inovačních voucherech* [3] brněnskou zkušenost mezinárodně potvrzuje.

Výsledkem je prospěch obou stran. Firma pozná, co vysoká škola nabízí, který tým je dostatečně pružný, schopný reagovat na požadavky a přenášet univerzitní know-how do praxe. Pro vysokoškolským tým je to nezřídka první střet s komerčním světem, s jeho procesy i požadavky. V každém případě je získaný voucher přínosem pro obě strany. Odbourají se předsudky, získají první zkušenosti a v ideálním případě vybudují dlouhodobá partnerství pro řešení dalších společných projektů. Aplikovaný výzkum totiž nelze provádět bez odběratelů, jimiž bývají především firmy, a grantové programy (TAČR, Ministerstvo průmyslu, CzechInvest) jejich zapojení tvrdě vyžadují.

Pravděpodobně největší praktické zkušenosti v tomto ohledu mají kromě zmíněného Centra pro transfer technologií týmy *Laboratoře softwarových architektur (Lasaris)* [2] na Fakultě informatiky MU a *Oddělení vývoje systémových služeb* [4] na Ústavu výpočetní techniky MU. Firmám vouchery v některých případech pomohly i ke strategickému rozhodnutí přijít do Brna, do blízkosti univerzitních pracovišť. Celkově byly vouchery přiděleny již 90 firmám.

Z hlediska podaných žádostí bylo vloni z akademické sféry nejaktivnější VUT (97 žádostí), přičemž MU a Mendelova univerzita nabídly každá cca poloviční počet projektů. Letos s 80 nabídkami opět vede VUT, MU vložila do osudí 28 nabídek. Novinkou tohoto roku byla širší účast Akademie věd, nejaktivnější byl Ústav přístrojové techniky. Celkově se letos hrálo o 7,2 mil. Kč. Není důvod to příště nezkusit také!

Literatura

- [1] Jihomoravské inovační centrum. Inovační vouchery. <http://www.inovacnivouchery>.

CZ

- [2] T. Pitner a kol. Projekty Laboratoře softwarových architektur FI, <http://lasaris.fi.muni.cz/research-projects>
- [3] Řížská deklarace o inovačních voucherech. http://www.europe-innova.eu/c/document_library/get_file?folderId=132988&name=DLFE-9801.pdf
- [4] L. Rychnovský, M. Osovský. Služby Oddělení vývoje systémových služeb. Zpravodaj ÚVT MU. ISSN 1212-0901, 2010, roč. XX, č. 4, s. 3-7. □